
Aneks : Wypis o początkach działalności Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Kolbuszowej

Rocznik Kolbuszowski 9, 349-351

2006-2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANEKS

Wypis o początkach działalności Towarzystwa Opieki nad Zabytkami w Kolbuszowej („Biuletyn” nr 1/1961 r., s. 41-42, 46)

„W lipcu roku bieżącego (1961 r.) mija pięć lat od chwili, gdy z inicjatywy grupki miłośników Kolbuszowej i regionu – ludzi przejętych społecznikowską ideą ratowania pamiątek i zabytków, powołano do życia w roku 1956 Powiatowy Komitet Opieki nad Zabytkami, przy ówczesnym Oddziale Kultury PPRN w Kolbuszowej.

Już wtedy, na pierwszym posiedzeniu Komitetu, wysunięto propozycje zorganizowania – początkowo w Dzikowcu – Muzeum Regionalnego, objęcia opieką społeczną wszystkich istniejących w powiecie zabytków przeszłości i pomników przyrody. Zainicjowano także upamiętnienie miejsc historycznych tablicami pamiątkowymi, jak w Staniszewskim i Majdanie Królewskim.

Inicjatywa rosła i konkretyzowała się. Już na następnym posiedzeniu Komitetu Opieki nad Zabytkami, w październiku 1956 roku, zrodziła się propozycja powołania do życia Towarzystwa Regionalnego, które swoim zasięgiem obejmować miało powiat kolbuszowski. Decyzja zapadła.

Grupa 15-tu członków założycieli:

Lp.	Imię i nazwisko	Zawód
1	Czesław Byczek (Byszewski)	prac. umysłowy
2	Jerzy Dziuba	prac. umysłowy
3	Michał Hawro	prac. umysłowy
4	Janina Krzaklewska	prac. umysłowy
5	mgr Henryk Książek	prac. umysłowy
6	Władysław Kukulski	prac. umysłowy
7	Eugenia Maciągowa	prac. umysłowy

8	Franciszek Mazur	nauczyciel
9	Stanisław Ochorok	nauczyciel
10	Jan Sarapuk	nauczyciel
11	dr Kazimierz Skowroński	nauczyciel
12	Jan Skowroński	nauczyciel
13	Maciej Skowroński	prac. umysłowy
14	Marian Trznadel	nauczyciel
15	Jan Walicki	nauczyciel

Ukonstytuowano Tymczasowy Zarząd Towarzystwa, opracowano program działalności i statut (autorem był Czesław Byczek) i wystąpiono do Wydziału Spraw Wewnętrznych PWRN w Rzeszowie z prośbą o zarejestrowanie.

W dniu 15 marca 1957 r. Towarzystwo zostało zarejestrowane i przystąpiło do pracy. Przyjęto wówczas nazwę: „Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przyrody i Kultury im. Juliana Macieja Gosłara w Kolbuszowej”. Powołano 15 – osobowy Zarząd na czele z prezydium w składzie:

dr Kazimierz Skowroński – prezes

Marian Trznadel – zastępca

Maciej Skowroński – sekretarz

Eugenia Maciągowa – skarbnik

Początki pracy nie były łatwe. Brakowało doświadczenia, środków finansowych i ludzi – członków. Zgodnie z początkowymi planami przystąpiono do propagowania idei społecznej ochrony nad zabytkami (...).

W grudniu 1958 r. Zarząd Towarzystwa wystąpił do PPRN w Kolbuszowej z prośbą o pomoc w uzyskaniu pomieszczenia dla Muzeum. Zdecydowano po wielu konferencjach przeznaczyć piętro synagogi kolbuszowskiej, zajmowane przez Biuro Skupu i magazyn kawy PZGS.

Rozpoczęły się trwające trzy miesiące starania o przekazanie pomieszczenia. Kierownictwo PZGS stawiało opór. Pomógł Komitet Powiatowy PZPR i PPRN. W marcu 1959 r. PZGS przekazał Towarzystwu piętro synagogi. Członkowie Towarzystwa pomogli w przeniesieniu Biura Skupu i magazynu. Z dotacji Rady Powiatowej przeprowadzono remont pomieszczenia.

26 kwietnia 1959 r. w ramach lokalnych obchodów Tysiąclecia ówczesny przewodniczący PPRN – mgr H. Książek dokonał otwarcia Muzeum Regionalnego. Dwuletnia działalność Zarządu

uwieńczona została pięknym sukcesem. Był on tym większy, że równocześnie w perspektywicznym planie rozwoju placówek muzealnych w województwie rzeszowskim, Wydział Kultury WRN w Rzeszowie, przewidział upaństwowienie tej placówki do roku 1966, jako „Muzeum Regionalne Lasowiaków”.

W przygotowaniach do otwarcia Muzeum brali udział: Maciej Skowroński (opracował projekt ekspozycji), Józef Niezgoda, Zenon Stępień oraz członkowie zespołu teatralnego PDK z mgr Michałem Czartoryskim.

Na posiedzeniu Zarządu Towarzystwa w dniu 5 maja 1959 r. opiekunem Muzeum został wybrany M. Skowroński (...)

(Przypominamy o tym, gdyż w 2009 r. minęło właśnie 50 lat od powołania „Muzeum Regionalnego Lasowiaków” w Kolbuszowej. Trzeba było wówczas włożyć wiele pracy i zabiegów, aby taka placówka muzealna w naszym mieście powstała. Budynek synagogi oddano za „symboliczną złotówkę” gminie żydowskiej z siedzibą w Krakowie).